

BDT2018. 3945.

A külföldi választottbíróági ítélet elismerése iránti nemperes eljárásban az adóst terheli a bizonyítási kötelezettség abban a körben, hogy a választottbíróági eljárásban az elismerés megtagadására alapot adó szabályszerűtlen értesítés történt. *

Alkalmazott jogszabályhelyek: 1994. évi LIII. tv. 205. §, 206. §, 207. §, 208. §

Címkék: választottbíróági ítélet; végrehajtási tanúsítvány; kézbesítés

[1] A végrehajtást kérő kérte a külföldi választottbíróági határozat végrehajtási tanúsítvánnyal történő ellátását, és annak jogerőre emelkedését követően az adóssal szemben végrehajtási lap kiállítását. A kérelméhez mellékelte a jogi képviselője ügyvédi meghatalmazását, a végrehajtást kérő és az adós között létrejött, közjegyző által hitelesített franchise megállapodást, amely szerint a szerződő felek a megállapodásból származó jogviták rendezésére az ENSZ Nemzetközi Kereskedelmi Jogi Bizottsága (UNCITRAL) választottbíróági szabályzatának megfelelően választottbíróági joghatóságnak vetik alá magukat. Csatolta a választottbíróági ítéletnek a közjegyző által hitelesített példányát, és annak hitelesített magyar nyelvű fordítását, a végrehajtási lapot és űrlapot, a választottbíróági határozatnak az adós részére történő megküldését és a küldemény kézbesítésének az igazolását, valamint annak magyar nyelvű fordítását. Közölte az adós személyi adatait is.

[2] Az elsőfokú bíróság a végrehajtást kérő kérelmét a külföldi választottbíróági határozatok elismeréséről és végrehajtásáról szóló, New Yorkban, 1958. június 10-én kelt Egyezmény kihirdetéséről szóló 1962. évi 25. törvényerejű rendelet (a továbbiakban: Egyezmény) II. cikk 1. pontja, III. cikke, IV. cikk 1. pontja, valamint a bírósági végrehajtásról szóló 1994. évi LIII. törvény (a továbbiakban: Vht.) 205-208. §-ai alapján alaposnak találta. A végrehajtást kérő által becsatolt okiratok alapján megállapította, hogy a felek a szerződésből eredő jogvitáik eldöntésére választottbíróági eljárást kötöttek ki. A végrehajtást kérő által mellékelte választottbíróági határozat megfelel a Vht. 13. § (1) bekezdésében és 15. § (1) bekezdésében foglaltaknak, mivel az marasztalást tartalmaz. Az ítélet rögzíti, hogy a választottbíróági ítélet végleges ítélet, amely bármilyen további meghallgatás nélkül azonnal hatályos, és a bármilyen hatáskörrel rendelkező bírósággal elismertethető. Ezért az elsőfokú bíróság a végrehajtást kérő kérelme szerint végzésével tanúsította, hogy a választottbíróág eljárása során meghozott ítélet a magyar jog szerint a belföldi bíróság határozatával azonos módon végrehajtható.

[3] Az adós a végzés elleni fellebbezésében az elsőfokú végzés megváltoztatását, a választottbíróági ítélet végrehajthatóvá nyilvánítása iránti kérelem elutasítását kérte. Előadta, hogy a végrehajtást kérő kérelme szerint a kereseti kérelem és az ítélet is a FedEx szerint került postázásra. Hivatkozott arra, hogy a választottbíróági kézbesítésre is a felek közötti franchise szerződésnek a kézbesítésre vonatkozó szabályai kerültek alkalmazásra, amelyek szerint minden értesítést az adós által üzemeltetett étterembe küldenek, és ha a helyi törvényi előírások ezt megengedik, akkor annak a munkavállaló általi átvétele is szabályszerű. Állította, hogy egyik jogszabálynak megfelelő kézbesítés sem történt meg, az adós az ügyvel kapcsolatosan az elsőfokú bíróság végzését leszámítva semmilyen értesítést nem kapott. Hivatkozott a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvényben (a továbbiakban: 1952-es Pp.) rögzített kézbesítési szabályokra, és arra, hogy mivel az adós természetes személy, ezért vele szemben nem alkalmazhatóak a gazdasági társaság részére történő kézbesítésre vonatkozó szabályok. Sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság nem vizsgálta a kézbesítések szabályosságát, és ennek hiányában nem állapította meg a kézbesítések jogellenességét, az ítélet végrehajthatóvá nyilvánítása iránti kérelmet nem utasította el.

[4] A végrehajtást kérő észrevételében az elsőfokú végzés helybenhagyását, és az adósnak az eljárási költségek viselésére kötelezését kérte. Előadta, hogy az Apostille-al hitelesített, hatályos

választottbírósági ítélet 7-13. pontjai rögzítik és igazolják, hogy a választottbírósági iratok az adós részére kézbesítésre kerültek, a küldemények státusza minden esetben „kézbesített” jelzésű volt. Álláspontja szerint tehát önmagában a választottbírósági ítélet ezen pontjai is igazolják a küldemények adós részére történt kézbesítését. Utalt arra, hogy a felek közötti megállapodás szerint az adós a megállapodásban rögzített feltételekkel egy rendszer üzemeltetésére kapott jogosultságot. A megállapodás 11. e) pontja szerint a franchise vevő által üzemeltetett étterembe küldött küldemények átvettek tekintendők, ha azt az adós vagy az adós által üzemeltetett étterem bármely alkalmazottja átvette, ha ezt a helyi törvényi előírások megengedik. Mivel tudomása szerint nincs olyan magyar jogi rendelkezés, amely kizárná azt, hogy a felek a kézbesítés rendjét a fentiek szerint szabályozzák, ezért az ennek megfelelően történt kézbesítések szabályosak. Emellett hivatkozott az UNCITRAL választottbírósági szabályzatának 2. cikk 3. pont b) bekezdésére, amely szerint a küldemények átvettek tekintendők, ha azokat a címzett levelezési címére eljuttatták. Az adóssal pedig az étterem címén történt a levelezés, így a választottbírósági iratok kézbesítése is szabályszerű volt.

[5] A fellebbezést az ítélet tábla alaptalannak találta.

[6] Az adós a fellebbezésében alaptalanul hiányolta az elsőfokú bíróság által megállapított tényállásból annak rögzítését, hogy az adós átvette-e a küldeményeket, azaz a kézbesítések szabályszerűek voltak-e. Az elsőfokú végzés indokolásának második bekezdése ugyanis a végrehajtást kérő kérelméhez mellékelte okiratok között nevesítette a küldemény kézbesítését alátámasztó igazolást is.

[7] A fellebbezés az elsőfokú végzés megalapozatlanságát eredményező eljárási szabálysértésként jelölte meg azt, hogy az elsőfokú bíróság nem vizsgálta a kézbesítések szabályszerűségét. A bíróság - a végrehajtási tanúsítvány kiállítására iránti nemperes eljárás jellegénél fogva - a Vht. 205-210. §-ában, valamint az Egyezmény IV. cikk 2. és 3. pontjaiban írtakat vizsgálhatja, azt, hogy a végrehajtást kérő csatolta-e a jogszabályokban előírt okiratokat. Az adós fellebbezésében hivatkozott körülményeket - azt, hogy az adós részére szabályszerűen megtörtént-e a választottbírósági eljárás megindításáról és az abban született ítéletről szóló értesítés - a bíróság csak az adósnak az erre történt, az Egyezmény V. cikk 1. pont b) alpontja szerinti hivatkozása alapján vizsgálhatja. Értelemszerűen, az eljárás jellegéből adódóan erre csupán a másodfokú eljárásban kerülhet sor. Az elsőfokú bíróság ennek elmulasztásával ezért nem követett el eljárási szabálysértést. Azonban az Egyezmény V. cikk 1. pont a)-e) alpontjaiban megjelölt (eljárási) szabálysértések vonatkozásában az adóssra telepíti a bizonyítási terhet, vagyis neki kell nem csak állítania, hanem megfelelően bizonyítania is azt, hogy az Egyezmény V. cikk 1. pont b) alpontja esetén a választottbírósági eljárásban a neki küldött értesítések kézbesítése nem volt szabályszerű.

[8] Az adós a kézbesítések szabálytalanságát egyrészt arra alapította, hogy azok nem feleltek meg a jogvita idején még hatályban volt, az 1952-es Pp.-ben rögzített kézbesítési szabályoknak.

[9] Az adós tévesen kérte számon az eljárás tárgyát képező választottbírósági ítéletet megelőző eljáráson az 1952-es Pp. kézbesítési szabályainak a betartását. Az 1952-es Pp. a bíróságnak és a feleknek a (magyar) bíróság előtti eljárása szabályait tartalmazza, az 1952-es Pp. 77-102. §-ában található kézbesítési szabályok is a magyar polgári bíróság eljárásában alkalmazandók.

[10] A végrehajtást kérő észrevételében helytállóan mutatott rá arra, hogy a kérelméhez hiteles fordításban mellékelte a választottbírósági ítélet 4-13. pontjai tételesen rögzítik az eljáró választottbíró által megállapított tényeket: a jogvita keretében a végrehajtást kérőnek a választottbírósági eljárást megelőzően, illetve a választottbíróságnak az eljárása során kiküldött értesítései az adós részére milyen időpontokban, milyen postai szolgáltatás igénybevételével kerültek kézbesítésre. A végrehajtást kérő mellékelte a felek közötti megállapodást és annak fordítását is, amely szerint a végrehajtást kérő az adósnak szóló értesítéseket az adós által üzemeltetett étterem címére

küldi - ezt tiltó helyi törvényi előírás hiányában -, annak bármely alkalmazott részéről történt átvétele igazolt kézbesítésnek minősült. A kézbesítések igazoltságának a választottbírói ítéletben történt rögzítésén túl a végrehajtást kérő a kérelméhez mellékelte a FedEx postai szolgáltató kézbesítési visszaigazolását - annak hitelesítését és fordítását is -, amely igazolások - az ítéletben rögzített tények tükrében - a választottbírói kijelöléséről és az ellene igénybe vehető jogorvoslati tájékoztatásról szóló értesítés, valamint a választottbírói ítélet kézbesítését igazolják, megjelölve, hogy a küldeményeket a recepció vette át.

[11] A Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 6:18. § (1) bekezdése értelmében az üzlethelyiségben, vagy az ügyfélforgalom számára nyitva álló egyéb helyiségben képviselőnek kell tekinteni azt a személyt, akiről okkal feltételezhető, hogy az ott szokásos jognyilatkozatok megtételére jogosult. A képviselő jogkörének korlátozása harmadik személlyel szemben hatálytalan, kivéve, ha a harmadik személy a korlátozásról tudott. A BH1996. 526., illetve BH2003. 361. számú eseti döntések szerint az ügyfélforgalom számára nyitva álló helyiségben az ott szokásos szerződések megkötésénél a vélelmezett (látszaton alapuló) képviselő szabályai az irányadók. Az ítélet tábla álláspontja szerint pedig az étterem üzemeltetője részére érkezett küldemények átvétele nem haladja meg ezt a kört.

[12] Az adós alaptalanul sérelmezte azt is, hogy a választottbírói eljárás során is a megállapodásban rögzített kézbesítési szabályok kerültek alkalmazásra. Az UNICITRAL választottbírói szabályzatának 3. cikk 2. pont b) alpontja szerint ugyanis a felek által megjelölt értesítési cím hiányában vélelmezett a küldemény címzetthez történő megérkezése akkor, ha a kézbesítés a címzett üzleti tevékenységének címén, vagy a szokásos tartózkodási helyen, vagy a levelezési címen történt meg. Az adós által üzemeltetett étterem pedig mind az adós üzleti tevékenységének helyeként, mind a megállapodás szerinti levelezési címeként minősíthető.

[13] Az adós fellebbezésében hivatkozott okból nem lehetett megállapítani azt, hogy elmaradt a választottbírói eljárásban az ő szabályszerű értesítése, tehát nem bizonyított az Egyezmény V. cikk 1. pont b) alpontjában írt, a választottbírói határozat elismerésének megtagadására alapot szolgáltató körülmény.

[14] Az ítélet tábla mindezekre tekintettel a Vht. 9. §-a alapján a végrehajtási eljárásban is megfelelően alkalmazandó, a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény 389. §-a és 383. § (2) bekezdése alapján az elsőfokú bíróság érdemben helyes végzését helyben hagyta. (Debreceni Ítélet tábla Gpkf.III.30.260/2018/4.)